

Examensarbeten i folkrätt, Stockholm universitet

Anmälan, handledning och uppsatsanvisningar

Gäller fr.o.m. HT 2017

Innehållsförteckning

1. Val av ämne och problem	4
1.1 Val av ämne	4
1.2 Val av problem	4
1.3 Formulering av frågeställningar	4
1.4 Övriga instruktioner avseende inledningen av arbetet.....	4
1.4.1 Registrering.....	4
1.4.2 Info om examensarbete.....	4
1.4.3 Betygskriterier	4
1.4.4 Allmän introduktionskurs.....	5
1.4.5 Examinationsseminarier	5
2.Handledning.....	5
2.1 Val av handledare.....	5
2.2 Syftet med handledning.....	5
2.3 Eget ansvar och möten med handledare.....	5
2.4 Handledaren kommer ej bedöma betyg	6
2.5 Grupphandledning.....	6
2.6 Skriv tidigt	6
2.7 Bearbeta texten	6
3. Formalia	6
3.1 Format.....	6
3.2 Språk	7
3.2 Längd.....	8
3.3 Material.....	8
3.4 Riktlinjer vad gäller källhantering	8
3.4.1 Format.....	9
3.4.2 Internetkällor	9
3.4.3 Plagiat	10
4. Rättskällor och övrig Informationssökning	10
4.1 Svensk rätt	10
4.1.1 Rättskällelära	10
4.1.2 Lagar, förordningar, förarbeten	11
4.1.2 Kommentarer.....	11

4.1.3 Vägledning	11
4.1.3.1 Författningar, allmänna råd och Internet	11
4.1.3.2 Lagar och förordningar.....	12
4.1.3.3 Lagstiftningsprocessen och förarbeten.....	12
4.1.3.4 Föreskrifter och allmänna råd	13
4.2 Folkrätt	13
4.2.1 Rättskällelära	13
4.2.2 Internationella organisationer	13
4.2.3 Tribunaler och domstolar	13
4.2.4 Regionala MR-domstolar.....	13
4.2.5 Internationella brottmålstribunaler och domstolar	14
4.3 Bibliotek	14
4.3.1 Allmänna ingångar	14
4.3.2 Tidskrifter.....	14
4.3.3 Online kommentarer och rättskällor	14
Bilaga 1 – Tillgängliga handledare	15

1. Val av ämne och problem

1.1 Val av ämne

Vad gäller valet av ämne är det viktigt att du väljer ett ämne som både intresserar dig och kan innehålla en intressant forskningsfråga.Handledaren kan hjälpa dig att precisera ämnet, men grundidén bör komma från dig. Ämnet bör inte vara alltför brett.

I samband med att du väljer ämne, börja med att läsa in dig på ämnet. Utgå från den svenska läroboken samt en eller ett par internationella verk, t ex Shaw, Evans eller Brownlie (såvida inte ämnet är väldigt speciellt). Läs också gärna relevanta artiklar i Max-Planck-institutets folkrättsencyklopedi <http://opil.ouplaw.com/home/EPIL>.

1.2 Val av problem

Nära förknippat med ämnesvalet är problemformulering. Det rekommenderas att du identifierar och utgår från *ett problem*. Ett bra problem är något som vid första anblicken ser ut som en gåta eller en motsägelse. Uppgiften för din PM är att försöka lösa denna gåta eller motsägelse. Problemet kan antingen ha inomvetenskaplig relevans (teoretisk utveckling) eller utomvetenskaplig relevans (samhällsnytta).

Uppsatsen ska bidra till att du kopplar dina kunskaper om folkrättens regelverk med ett vetenskapligt, samhälleligt och kritisk förhållningssätt.

1.3 Formulering av frågeställningar

Det är ofta bättre att formulera en fråga eller en hypotes än att ge en översikt över ett ämne eller ett problemkomplex, din uppsats ska därför utgå från eller flera frågeställningar alternativt en hypotes. Tänk på att det är analysens kvalitet som är den kanske viktigaste aspekten vid betygssättningen.

1.4 Övriga instruktioner avseende inledningen av arbetet

1.4.1 Registrering

Du ska registrera dig hos kursadministratören för examensarbeten. Notera att du numera bara kan registrera dig för sedvanliga kursperioder, alltså inte när som helst.

1.4.2 Info om examensarbete

Vänligen läs igenom den info om examensarbete som finns på Juridicums hemsida. <https://fastreg.juridicum.su.se/kursweb/Description.aspx?MomentID=2492>

1.4.3 Betygskriterier

Läs särskilt noga igenom betygskriterierna (som ligger under en länk på sidan om examensarbeten):

1.4.3.1 [Betygskriterier](#)

1.4.3.2 Såväl Juridiska institutionen som Universitetskanslerämbetet fäster stor vikt vid kvaliteten på examensarbetena, och kraven har höjts jämfört med för några år sedan.

1.4.4 Allmän introduktionskurs

Du måste gå den allmänna introduktionskurs för uppsatsskrivare som ges varje termin. Det är lämpligt att du gör det innan du påbörjar arbetet. Det finns också två frivilliga allmänna kurser.

1.4.5 Examinationsseminarier

Du förväntas delta i tre examinationsseminarier, ett som opponenter på någon annans uppsats, ett för att försvara din egen uppsats och ett tredje seminarium som åhörare. Det tredje seminariet bör du gå under en seminarieperiod som ligger före den då du ska försvara.

2.Handledning

2.1 Val av handledare

Du ska inför eller alldeles i början av terminen ha valt ämne som du vill skriva om. Därefter ska du kontakta potential handledare. Det är viktigt att du redan inför den första kontakten har en någorlunda väldefinierad idé vad du ska skriva om. Det är du - inte handledaren - som ska finna och definiera ämnet för din uppsats. Handledare kan hjälpa dig formulera och avgränsa ämnet ytterligare. T.ex. du bör inte vända dig till en potentiell handledare och ange att du vill skriva en uppsats i folkrätt utan närmare precisering eller tanke. Du bör ha en tanke om vilket ämne inom folkrätten du vill skriva inom, t.ex. mänskliga rättigheter, se kapitelindelningen i läroboken "Sverige och Folkrätten". Detta räcker dock inte, utan ditt ämne bör vara än mer definierat inför din första kontakt med en potentiell handledare, t.ex. en viss mänsklig rättighet i ett visst sammanhang. Det kan också vara en fråga som berör hela folkrätten, men då bör det vara en avgränsad fråga, t.ex. vilken status har domstolars avgörande inom folkrätten. När du för dig själv definierat ämne enligt ovan kan du ta en första kontakt med potentiell handledare.

I bilaga 1 till denna instruktion finner du tillgängliga handledare och vilka ämnen som de handleder inom.

2.2 Syftet med handledning

Syftet med examensarbetet är inte att du ska framställa en bra uppsats, utan att du ska lära dig skriva en bra uppsats. En god uppsats som till stor del kan tillskrivas handledaren är följaktligen ett misslyckande. Handledarens viktigaste uppgift är därför inte att i detalj förklara vad du ska göra utan att ge dig lagom mycket vägledning så att du själv kan producera och – inte minst viktigt – bedöma din text.

2.3 Eget ansvar och möten med handledare

Det är ditt ansvar att begära och ta till vara på handledningen. Samtidigt har du rätt att kräva handledning, och vi ska ha minst tre möten. Du ska inom två veckor från inledningen av arbetet ha en tidsplan, en tentativ innehållsförteckning samt ett första utkast till inledningsavsnitt, som ska beskriva den fråga du vill skriva om samt vilken metod du kommer att använda. Ett sådant avsnitt innehåller vanligen:

- bakgrund och/eller problembeskrivning
- syfte,
- frågeställning,
- metod,
- avgränsningar och

- disposition.

Såväl innehållsförteckningen som inledningsavsnittet kan behöva revideras under arbetets gång.

2.4 Handledaren kommer ej bedöma betyg

Uppsatsförfattandet sker helt på ditt ansvar, och det är din sak att värdera de råd du kan få från handledaren. Handledaren får inte ge några betygsrelaterade omdömen. Handledaren kommer i slutfasen endast att bedöma om din uppsats är tillräckligt gott skick för att gå upp för examination, ett sådant godkännande innebär i sig ingen garanti för att uppsatsen blir godkänd eller får ett visst betyg. Ordna det gärna så att du fortlöpande diskuterar arbetet med en eller flera studentkollegor.

2.5 Grupphandledning

En del handledare gör detta i förhållande till grupp av studenter. Den berörde handledare lämnar i så fall närmare instruktioner.

2.6 Skriv tidigt

Olika studenter arbetar på olika sätt, men generellt sett är det att rekommendera att man börjar skriva så snart som möjligt. Mycket av det du skriver på ett tidigt stadium måste senare kasseras som överflödigt eller redigeras kraftigt, men för de allra flesta fungerar det ändå bäst att börja skriva tidigt. En metod som en del använder sig av är att skriva PM om olika delområden; på detta sätt kan man undvika att s a s skriva fast sig redan innan efterforskningarna är färdiga. Viktigt att tänka på är att läsandet oftast blir betydligt mer fokuserat om författaren under hand formulerar olika tentativa tankar på papper. För många är det också så att man tänker bäst medan man försöker formulerar tankarna skriftligt.

2.7 Bearbeta texten

Du får räkna med att skriva om texten flera gånger så att den blir både läsvärd och läsbar. Du bör inte lämna ifrån material som du inte själv bearbetat minst ett par gånger; handledaren blir irriterad om han/hon tvingas försöka tränga igenom det som är både dunkelt tänkt och dunkelt skrivet.

3. Formalia

3.1 Format

Inledningskapitlet (upplägget som bör tas fram två veckor efter att du börjat med din uppsats) bör innehålla följande moment:

- Bakgrund och/eller problembeskrivning som förklarar varför ämnet är intressant.
- Syfte ska förklara vad du vill åstadkomma, t.ex. att du vill granska en viss regel, testa en hypotes, etc. Syftet leder dig vidare till att formulera en eller flera frågeställningar alternativt en hypotes.
- Frågeställning(ar). Din uppsats ska fokusera på att besvara dessa frågeställningar och inget annat. Frågor som kan besvaras med ett enkelt ja eller nej är rent generellt olämpliga frågeställningar i en examensuppsats. Exempel på frågeställningar:
 - Om du vill skriva en traditionell och deskriptiv uppsats: “vad betyder/eller borde regel x betyda?”

- Om du vill skriva en mer analytisk och/eller kritisk uppsats: “vad måste man förutsätta för att man ska tro att regel x betyder A, B eller C?” Detta kan hjälpa dig att upptäcka och diskutera bakomliggande ideologiska förutsättningar, beröra samhällsintressen eller antaganden som ligger bakom en viss regel eller institution.
- Metod och material. Metod anger tillvägagångssättet för din studie. Följande kan, men måste inte, kommenteras under metod
 - Materialets karaktär och tolkning. Finns det brister, luckor, är det ensidigt, styrt av intressen och värderingar? Allmänna tolkningsfrågor av särskilt intresse?
 - Vad är rättskällorna? Utveckla resonemang om rättskällor i metodkapitel endast om det är relevant för din studie och/eller om de är tvetydiga
 - Finns det utomrättsliga faktorer, t.ex. politiska överväganden? En fråga kan utgå från ett politiskt intresse, men svaret måste vara vetenskapligt (objektivt, så långt det går).
 - Innehåller din studie komparativa element? Om du studerar en viss stat, går det att jämföra med andra stater? Om du studerar en viss domstol eller organisation, går det att jämföra med annan domstol eller organisation?
 - Använder du material som innehåller normer men som inte tillhör de primära rättskällorna, t.ex. studier från organisationer som ICRC, resolutioner från FNs generalförsamling, osv?
 - Motivera och förklara hur du använder intervjuer och annat empiriskt material
 - Bruk av teorier och annat material från andra discipliner
 - Om materialet är knappt kan det vara fruktbart att diskutera en regels ändamål. Klargör vilka dessa ändamål och motivera hur du finner dessa
- Avgränsningar
- Disposition, vilken bör utformas i prosaform, dvs som en sammanhängande berättelse där du kort förklarar vad som ska hända i de olika kapitlen. Denna redogörelse förklarar för läsaren varför de olika delarna i uppsatsen är relevanta för den fråga du föresatt dig att besvara.

Nästkommande kapitel kan struktureras och rubriceras på olika sätt beroende på ämne, men ska innehålla återgivande av gällande rätt, egen analys och slutsatser.

3.2 Språk

Du kan skriva antingen på engelska eller på svenska. Det är av stor betydelse att språket är grammatiskt korrekt, klart och tydligt.

Tips om uppsatsskrivning finns i flera handledningar, t ex Sandgren, Rättsvetenskap för uppsatsförfattare och Wahlgren/Warnling-Nerep/Wrange, Juridisk skrivguide.

Den förväntade läsaren är en jur. kand. som kommer ihåg grundkursen i folkrätt. Skriv vårdat, enkelt och begripligt. Det finns inget egenvärde, som det kan finnas i skönlitterära eller journalistiska texter, att variera ord genom synonymer när du avser samma sak: det är bättre att hålla fast vid samma begrepp när du avser samma sak.

I valet av språk bör följande beaktas: En uppsats på engelska är oftast mer meriterande inom folkrätten, och ger också tillfälle att öva på engelskan. För många studenter medför det dock en större arbetsinsats att skriva på engelska, och det går utmärkt att skriva på svenska.

3.2 Längd

30 hp-uppsatser brukar omfatta minst 50 s. Vad som är lämplig längd beror dock lite på fördelningen mellan bakgrund och analys, samt på hur avancerad källforskning som ligger bakom. Att hitta och citera några rättsfall eller artiklar kan vara nog så besvärligt, men det kan ligga betydligt mer arbete bakom motsvarande antal sidor om de grundas på fältarbete i en Minor Field Study.

Eftersom den förväntade läsaren har ett visst hum om folkrätten behöver du inte presentera ämnet som sådant. Vad gäller källor och metod behöver du inte ge en läroboksmässig översikt över t ex artikel 38 i ICJ:s stadga. Däremot bör du förklara hur du ser på källor och andra grundläggande frågor som är relevanta för ditt ämne. Om ditt material innehåller många resolutioner från FN bör du förklara hur du ser på deras status, och i vilken mån de är rättsskapande. Om du skriver om beslut från FN:s MR-kommittéer bör du berätta vad du anser om den juridiska statusen på deras rapporter.

Det är heller inte fel att förklara sin principiella teoretiska inställning (positivist, etc); det underlättar för läsaren att bedöma om du arbetat konsekvent och genomtänkt.

Det är vanligt att man hittar och läser mycket material som sedan inte används i uppsatsen. Tänk på följande metafor: En TV-kock som ska laga till en gryta testar många olika ingredienser i sitt eget kök. När hen visar upp rätten i TV dukas dock bara de ingredienser upp som verkligen ska användas. Ingredienserna stoppas sedan ner i grytan, eventuellt lite förkokta eller brynta. På samma sätt ska du bara presentera det material som verkligen används (tillsammans med det bakgrundsmaterial som krävs för att göra det hela begripligt).

3.3 Material

Du ska i första hand använda all relevant kurslitteratur samt föra in annat material som är relevant för frågeställningen).

3.4 Riktlinjer vad gäller källhantering

Referenser kan göras enligt Harvardsystemet – hänvisning till författaren inom parentes i texten (Young 2003: 22) – eller enligt Oxfordsystemet genom fotnoter. Texter inom juridik använder Oxfordsystemet genom fotnoter och det är vad som ska användas i examensuppsats i juridik.

Nedan anges källhantering genom fotnot.

Använd fotnoter när det är relevant. Ange hänvisningar löpande genom uppsatsen, presentera inte information utan att ange källa.

Fotnoter ska placeras efter, inte före, skiljetecken.

I källhänvisningar används olika markörer: Se=direkt stöd för påståendet. Jfr=ett kompletterande och intressant resonemang. Jfr dock=en annan mening än den som framförs av uppsatsförfattaren.

Konventioner kan anges både i brödtext eller i fotnot. Referenser för läroböcker, tidskriftsartiklar, rättsfall och dylikt ska som huvudregel anges i fotnot. Namn till författare av bok eller artikel kan

även anges i brödtext om de har framfört en ståndpunkt som du vill diskutera särskilt, det ska dock finnas referens med sidnummer i fotnot.

Utgångspunkten är att i referenser ska anges primärkällor, dvs finns ett rättsfall refererat i en lärobok, sök upp rättsfallet och hänvisa till det. Du kan komplettera med referens till lärobok om denna innehåller intressant analys av rättsfallet som du vill återge. Om du har återfunnit primärkällan (t.ex. ett rättsfall) i en sekundärkälla (t.ex. i lärobok) – vilket är vanligt vid tidsbrist – ska du först ange primärkällan följt av ”som citeras i” och därefter sekundärkällan. Du behöver endast ange fullständig referens första gången du använder en källa, därefter kan du använda kortform, t.ex. ”Clapham, 2006, sid. 15”.

3.4.1 Format

Vid referens till en **bok**, ange författarens efternamn, initial i förnamn, bokens titel (kursiv), upplaga, förlagsort, förlag, år för publicering och sidnummer, t.ex. Clapham, A, *Human Rights Obligations of Non-State Actors*, Oxford: Oxford University Press, 2006, sid. 15.

Kortform: Clapham, 2006, sid. 15.

Vid referens till en **tidskriftsartikel**, ange författarens efternamn, initial i förnamn, artikelns titel (kursiv), volym, nummer, år, sidnummer där artikeln börjar, sidnummer för referens, t.ex. Tunick, M, *Can culture excuse crime? Evaluating the inability thesis*, Punishment & Society 2004, vol. 6, no. 4, 395, sid. 398

Kortform: Tunick, 2004, sid. 401.

Vid referens till ett **rättsfall** från Europadomstolen, använd följande format, *Camenzind v. Switzerland*, (Application no. 21353/93), ECtHR, Judgment 16 december 1997

Kortform: *Camenzind v. Switzerland*, 16 december 1997, para. 15.

Vid referens till ett **traktat**, ange hela traktatets titel samt året det antogs, t.ex. European convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, 1950

Kortform: EKMR, artikel 15.

3.4.2 Internetkällor

Källor från internet kan användas men iaktta följande riktlinjer

3.4.2.1 Om källan finns tillgängligt både i tryckt format och via internet, ange källan enligt instruktionerna i avsnitt 3.4.1, ange ej internetadress och bortse från instruktionerna i 3.4.2.3. Det handlar framförallt om rättsfall och artiklar i tidskrifter som du kan förutsätta finns i tryckt form. Med andra ord, behandla dessa som tryckta källor, ej internetkällor.

3.4.2.2 Det räcker inte med att ange vilken url (hemsidaadress) ni har hittat viss information, t.ex. www.un.org är en ofullständig referens. Det går inte för en läsare att hitta en sådan källa.

3.4.2.3 När du använder källa från internet ange således författare (om sådan finns), organisation eller motsvarande som står bakom hemsidan, rubrik på den aktuella sidan, datum för sidans publicering (om sådant anges på hemsidan), internetadress, datum när du senast besökte/kontrollerade hemsidan enligt följande exempel:

Ki-moon, Ban, United Nations Department of Public Information, *UN Saddened by Coal Mine Tragedy, Secretary-General Says he Stands Together with People of Turkey*, 15 May 2014, <<http://www.un.org/News/Press/docs//2014/sgsm15845.doc.htm>>, checked 16 May 2014

Det räcker inte med att ange internetadress eftersom det kan ändras.

3.4.3 Plagiat

Ditt arbete ska vara självständig och ej innehålla plagiering. Plagiering kommer att leda till anmälan.

Att plagiera är att framställa innehållet i någon annans arbete som sitt eget. Man anger inte vem som är upphovsman eller varifrån man hämtat materialet. Plagiat är både att kopiera någon annans text rakt av och att framställa någon annans resultat, tankar och slutsatser som om de vore sina egna. Plagiat kan gälla såväl text som annat material som t.ex. en bild, figur eller ett diagram.

Vetenskapligt arbete bygger hög grad på att bygga vidare på andras arbete, det är inget fel i det. Hur undviker man då att plagiera?

- Var noga med att alltid skriva upp korrekta referenser till dina källor. Det är tidskrävande att försöka hitta dem i efterhand och det finns även en risk att du missar att hänvisa till en källa du använt dig av. Koppla därför löpande referenser till det du skriver eller antecknar.
- Det är tillåtet att bygga på andra slutsatser och analys men ange då vem dragit dessa slutsatser/gjort denna analys, antingen genom en referens och även i brödtexten om det är en bärande slutsats/analys.
- Om det är ett längre och bärande resonemang, använd gärna citat med referens.
- Det går bra att använda slutsatser/analys från andra studentuppsatser men då måste du hänvisa till och förhålla dig självständigt till dessa arbeten på samma sätt som du gör till andra källor.

Se även avsnitt 3.2 om format och plagiatkontroll.

4. Rättskällor och övrig Informationssökning

4.1 Svensk rätt

4.1.1 Rättskällelära

I svensk rätt finns fyra rättskällor:

1. Lagar,
2. Förarbeten,
3. Doktrin (akademin, dvs forskare i juridik)
4. Rättspraxis (domstolsavgöranden).

Till detta kom med Sveriges EU-inträde 1995 nya rättskällor:

1. Primärrätt
 - Grundläggande fördrag
2. Bindande sekundärrätt

- Förordningar
 - Direktiv
 - Beslut
 - Yttranden
 - Rekommendationer
3. Subsidiära rättskällor
- Rättspraxis

4.1.2 Lagar, förordningar, förarbeten

[Sveriges Riksdag](#)

[Regeringen](#)

[Lagen.nu](#)

[Lagrummet](#)

[Notisum](#)

Det kan vara svårt att finna äldre förarbeten digitalt. Då måste du vända dig till bibliotek och söka i tryckt format. Kungliga Biblioteket (KB) har dock börja digitalisera gamla Statens Offentliga Utredningar (SOU) som nu finns digitalt tillgängliga via: <http://regina.kb.se/sou/>

Detta är ett centralt och värdefullt verktyg för rättsvetenskaplig forskning.

Utredningarna är publicerade i pdf-format. Under pdf-filen ligger en fil som har lästs in med så kallad OCR (optical character recognition), det vill säga att datorn överför bilden till läs- och sökbar text, vilket emellertid kan ge vissa inskanningsfel och medföra dels att texten inte blir hundra procent sökbar, dels att utklippta citat måste läsas mot originaltexten.

4.1.2 Kommentarer

[Zeteo](#) (via Sus bibliotek, logga in via sukat)
[Karnov](#) (via Sus bibliotek, logga in via sukat)

4.1.3 Vägledning

Anpassning av text av Ylva Arvidsson [”En kortfattad vägledning i att söka författningar och allmänna råd på internet” i Miljö & hälsa, nummer 3, 2009](#)

4.1.3.1 Författningar, allmänna råd och Internet

Det finns tre olika slags författningar i Sverige. De är lagar, förordningar och föreskrifter.

Det är riksdagen som beslutar om lagar medan regeringen beslutar om förordningar. Olika myndigheter beslutar i sin tur om föreskrifter. Samtliga författningar är bindande, det vill säga att de ska följas.

Dessutom finns det allmänna råd som utfärdas av olika myndigheter. Allmänna råd är inte bindande, utan endast vägledande. Författningstext kan laddas ner gratis från Internet.

Några tips på bra hemsidor är www.lagrummet.se, www.notisum.se och www.lagen.nu.

4.1.3.2 Lagar och förordningar

Det är lätt att söka lagar och förordningar på Internet med hjälp av deras namn i obestämd form (skriv t.ex. miljöbalk och inte miljöbalken) eller SFS-nummer (t.ex. 1998:808 avseende miljöbalken).

SFS-numret fungerar som ett identifikationsnummer jämförbart med människors personnummer. SFS är en förkortning för Svensk författningssamling. SFS-numrets första del utgörs av det årtal då beslut fattades om författningen. Den andra delen av SFS-numret är ett slags löpnummer jämförbart med de fyra sista siffrorna i människors personnummer.

Första delen av miljöbalkens SFS-nummer betyder således att den tillkom år 1998.

Lagrummet (www.lagrummet.se) är en officiell, gratis och tillförlitlig hemsida. Den är en gemensam webbplats för den offentliga förvaltningens rättsinformation. Domstolsverket ansvarar för hemsidan. På lagrummet finns även länkar till t.ex. rättsfall (domar) och förarbeten (propositioner etc.).

Notisum (www.notisum.se) är en privat hemsida. Som besökare på Notisums Rättsnätet når du kostnadsfritt och utan att logga in Svensk Lagsamling, SLS (alla lagar och förordningar, SFS).

Lagen.nu (www.lagen.nu) är en privat hemsida. Den innehåller alla lagar och andra författningar som ingår i Svensk författningssamling (SFS), och många vägledande domstolsavgöranden, inklusive samtliga HD-avgöranden som publicerats i NJA sedan 1981. För de viktigaste lagarna finns dessutom kommentarer som förklarar och exemplifierar reglerna i paragraferna.

Sökväg 1 för lagar och förordningar: www.lagrummet.se >> författningar >> Svensk författningssamling (SFS) i fulltext >> (ange lämpligen lagens eller förordningens SFS-nummer eller namn (rubrik)) (Skriv t.ex. 1998:808 i rutan för SFS-nummer om du söker miljöbalken)

Sökväg 2 för lagar och förordningar: www.notisum.se >> genvägar: lagboken >> t.ex. lagförkortningar (M för miljöbalken) >> (t.ex. MB (1998:808))

4.1.3.3 Lagstiftningsprocessen och förarbeten

Från [Lagrummet.se](http://www.lagrummet.se)

För att förstå en viss lag behöver du ibland gå tillbaka till förarbetena och läsa om varför lagen infördes. För att hitta förarbetena behöver du följa lagstiftningen bakvägen, och för att förstå hur du ska gå till väga bör du känna till något om hur lagstiftningsprocessen går till. Läs mer om lagstiftningsprocessen [här](#).

När du letar efter förarbeten till en viss lag söker du upp lagen i Svensk författningssamling (SFS). Den lagtext du då får fram på skärmen ser ut som när den ursprungligen gavs ut och trycktes på papper.

Om du till exempel söker fram lag 2006:545 om skyddsrum så hittar du i Lagrummet, längst ner på lagtextens första sida en fotnot som anger vilka förarbeten som hör till den lagen. I det här fallet står det: Prop. 2005/06:133, bet. 2005/06:FöU9, rskr. 2005/06:295. Dessa bokstäver och siffror uttyds så här:

Regeringen lämnade under riksdagsåret 2005/06 en proposition till riksdagen med förslag till en ny lag. Propositionen var nummer 133 i ordningen. Riksdagen lämnade ärendet till Försvarsutskottet där det efter behandling blev betänkande nummer 9. Utskottsbetänkandet gick sedan tillbaka till riksdagen som godkände den nya lagen och sände en kort formell riksdagskrivelse med nummer 295 till regeringen som därefter utfärdade lagen.

Med Lagen.se kan du på motsvarande sätt identifiera relevant proposition.

4.1.3.4 Föreskrifter och allmänna råd

Utöver lagar och förordningar finns det även föreskrifter (myndighetsföreskrifter) och allmänna råd.

Riksdagen och regeringen har gett (bemyndigat) vissa statliga myndigheter rätt att besluta om föreskrifter inom sitt verksamhetsområde. Myndighetsföreskrifterna och de tillhörande allmänna råden publiceras i den författningssamling som hör till myndigheten.

På www.lagrummet.se finns det länkar till olika myndigheters författningssamlingar.

Sökväg: www.lagrummet.se >> författningar (där finns det en lista med länkar till olika myndigheters föreskrifter längst ned på sidan)

Det går också att söka föreskrifter på respektive myndighets egen hemsida. Föreskrifterna finns där tillgängliga gratis och i fulltext.

4.2 Folkrätt

4.2.1 Rättskällelära

Folkrätten har tre rättskällor (se ICJ-stadgan artikel 38)

1. Traktat
2. Internationell sedvanerätt
3. Generella rättsprinciper

Doktrin och rättspraxis är ej rättskällor i sig utan hjälpmedel för att fastställa gällande rätt (1-3 ovan)

4.2.2 Internationella organisationer

[Council of Europe \(CoE\)](#)

[United Nations \(UN\)](#)

[United Nations Treaty Collection](#)

[International Committee of the Red Cross \(ICRC\)](#)

4.2.3 Tribunaler och domstolar

[International Court of Justice \(ICJ\)](#)

[International Tribunal for the Law of the Sea \(ITLOS\)](#)

[Court of Justice of the European Union \(ECJ\)](#)

[Administrative Tribunal of the International Labour Organisation](#)

4.2.4 Regionala MR-domstolar

[European Court of Human Rights \(ECHR\)](#)

[Hudoc database](#)

Inter-American Court of Human Rights (IACHR)
African Court on Human and Peoples' Rights (AfCHPR)

4.2.5 Internationella brottmålstribunaler och domstolar

Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal (IMT)

Database at the Library of Congress

Database Yale University

Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10 (NMT)

Database at the Library of Congress

International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR)

Cases

[Westlaw start](#) via Sus bibliotek, logga in via sukat

International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY)

Cases

Court records

[Westlaw start](#) via Sus bibliotek, logga in via sukat

Mechanism for International Criminal Tribunals (MICT)

International Criminal Court (ICC)

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC)

Special Court for Sierra Leone (SCSL)

Special Tribunal for Lebanon (STL)

4.3 Bibliotek

4.3.1 Allmänna ingångar

Stockholms Universitet

Libris

4.3.2 Tidsskrifter

[Heine-on-line](#) via Sus bibliotek, logga in via sukat

[Westlaw start](#) via Sus bibliotek, logga in via sukat

4.3.3 Online kommentarer och rättskällor

[Commentary on the Law of the ICC \(CLICC\)](#)

[LexisNexis](#) via Sus bibliotek, logga in via sukat

Bilaga 1 – Tillgängliga handledare

Per Ahlin

Doktor i folkrätt

Jag kan handleda i alla ämnen, men helst inte havsrätt eller ekonomisk rätt.

Sandra Atler

Jur mag.

David Fisher

Professor i internationell rätt

Handleder alla folkrättsliga ämnen utom havsrätt.

Nikola Hajdin

Doktorand i folkrätt - handledning kan endast ske på engelska.

I can supervise projects related to international law (use of force), international humanitarian law, international human rights law and international criminal law. Moreover, I can supervise projects related to legal theory in general.

Théo Jaekel

Jur kand.

Handleder särskilt i ämnen som berör företag och mänskliga rättigheter, såväl staters ansvar att reglera privata aktörers agerande, som privata aktörers ansvar att respektera mänskliga rättigheter.

Mark Klamberg

Docent och lektor i folkrätt

Uppsatsförfattare inom allmän folkrätt (t ex inom traktaträtt, tviste- och konfliktlösningar, kollektiv säkerhet olika frågor hänförliga till internationella organisationer), mänskliga rättigheter och särskilt internationell straffrätt kan vända sig till mig.

Said Mahmoudi

Professor i internationell rätt

Handleder inom alla folkrättsliga ämnen. Med tanke på min pågående forskning alla frågor gällande bruk av våld skulle passa mig bättre.

Martin Ratcovich

Doktorand i folkrätt

Jag handleder i första hand examensarbeten inom mina forskningsområden internationell havsrätt, internationell flyktingrätt och mänskliga rättigheter. I andra hand handleder jag gärna uppsatser inom folkrätt i allmänhet. Jag har därtill ett särskilt intresse för frågor om tolkning av traktater, kritisk rättsteori samt förhållandet mellan folkrätt och svensk rätt.

Mona Samadi

Lektor i folkrätt

Handleder inom folkrätt, främst mänskliga rättigheter. Egna forskningsområden är MR, religion och kvinnors rättigheter. Även intresserad av relationen mellan folkrätt och islamisk rätt.

Katinka Svanberg

Doktor i folkrätt

Pål Wrangé

Professor i folkrätt

Kan handleda i alla ämnen med folkrättslig anknytning. Är främst intresserad av ekonomiska frågor (handel, investeringar, reglering av finansmarknader) liksom av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (MR). Handleder också gärna i ämnen med anknytning till icke-statliga aktörer.